

Nyt om miljø & udvikling

92-gruppen er et samarbejde mellem 21 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppens organisationer arbejder aktivt med opfølgningen af Verdenstopmødet om Bæredygtig Udvikling i Johannesburg 2002 og andre sager vedrørende internationalt miljø og udvikling.

INDHOLD – NR. 39 – D. 3.5.2006

FLERE PENGE TIL VERDENS FATTIGSTE 1

DER ER RÅD TIL EN BEDRE VERDEN 2

ER BEKÆMPELSE AF AIDS EN DANSK TOPPRIORITET? 3

GÆLDSEFTERGIVELSE UDHULER BISTANDEN 4

WTO-DEADLINE SKREDET – KÆMPE KOLLEKTIV FEJLTAGELSE 5

WTO: EU ER OPTIMISTER 6

SKAL VI FINDE OS I HANDEL MED ULOVLIGT TRÆ? 7

TØMMERGIGANT INDKLAGET FOR OECD 8

SAMMENHÆNGEN MELLEM MILJØ OG FATTIGDOM – STADIG OVERSET I EU 8

INVESTER I ØKOSYSTEMER – DET KAN BETALE SIG 9

ARRANGEMENTER 10

REDAKTION 11

Flere penge til verdens fattigste

af udviklingsminister Ulla Tørnæs (V)

”Jeg vil især bruge de nye penge til en markant forøgelse af den danske indsats til bekæmpelse af hiv/aids”

I 2007 vil den danske udviklingsbistand til verdens fattigste lande blive øget markant. Med den nuværende vækst i dansk økonomi vil bistanden næste år stige med knap 600 mio. kr. De nye penge vil blive sat målrettet ind, hvor behovet og effekten er størst.

Jeg vil især bruge de nye penge til en markant forøgelse af den danske indsats til bekæmpelse af hiv/aids, som udgør en formidabel trussel mod udvikling – ikke mindst i Afrika. Derfor vil jeg også øge bistanden til Afrika. Det vil ske i form af en langsigtet indsats, som vil støtte de afrikanske landes egen vilje til at bekæmpe fattigdom og opnå en bedre fremtid med vækst og stabilitet. Den danske indsats vil også tage hånd om miljøet. For fattigdom og et udpint miljø hænger tæt sammen.

”Gældslettelse kan ifølge OECD’s regler medregnes som udviklingsbistand. Disse regler har den nuværende, såvel som tidligere regeringer fulgt.”

Bistanden til Afrika vil konkret blive øget gennem et nyt programsamarbejde med Mali, en særlig indsats for at styrke afrikanske kvinder, en styrket indsats mod hiv/aids - og gennem en forøgelse af Danmarks bidrag til internationale gældslettelsesaftaler.

Nogle hævder, at gældslettelse ikke bør regnes som udviklingsbistand. Det er i mine øjne misvisende. Gældslettelse er afgørende for at skabe øget økonomisk vækst, som er den eneste

"Køb af CO2-kvoter kan derimod ikke regnes som bistand. [...] Stigningen i udviklingsbistanden næste år vil ikke blive anvendt til køb af kvoter fra klimaprojekter."

"Alt i alt giver regeringens 0,8-garanti mulighed for, at udviklingsindsatsen kan øges på en række områder."

"vi [...] har rigeligt råd til at betale en krone til udviklingshjælp, hver gang vi bruger hundrede kroner."

vej ud af fattigdom. Eftergivelse af gæld vil kunne forbedre fattige landes adgang til kommerciel kredit, som er en vigtig forudsætning for investeringer og økonomisk udvikling.

Gældslettelse kan ifølge OECD's regler medregnes som udviklingsbistand. Disse regler har den nuværende, såvel som tidligere regeringer fulgt.

Køb af CO2-kvoter kan derimod ikke regnes som bistand. Det kan derfor siges ganske enkelt. Stigningen i udviklingsbistanden næste år vil ikke blive anvendt til køb af kvoter fra klimaprojekter (CDM-kreditter).

Over udviklingsbistanden kan vi derimod finansiere udgifter til at bistå udviklingslandene med at få gavn af klimaprojekterne gennem f.eks. kapacitetsopbygning. Hertil er i år afsat 40 mio. kr. Det er penge, der er godt givet ud. Det gælder også en anden type indsats på klimaområdet, som vi fremover vil anvende flere midler på, nemlig tilpasning til de klimaforandringer, der er uundgåelige. I Vietnam og Tanzania bistår vi allerede med at "klimachecke" udviklingsbistanden.

Alt i alt giver regeringens 0,8-garanti mulighed for, at udviklingsindsatsen kan øges på en række områder. Bekæmpelse af hiv/aids anser jeg som vigtigst, men der vil også være råderum til meget mere til fordel for verdens fattigste – blandt andet gældslettelse.

Der er råd til en bedre verden

Af Jeppe Kofod, udenrigsordfører (S)

For det er første er det Socialdemokraternes holdning, at den danske udviklingsbistand skal udgøre 1 procent af bruttonationalindkomsten. Kun herved kan vi genvinde vores position som verdens førende bistandsgiver – både kvalitativt og kvantitativt. Nu er det ikke noget mål i selv, at være førende donor. Det skal vi være, for at genvinde vores internationale gennemslagskraft og den respekt der plejer at stå om Danmark som en humanitær bannerfører. Kun ved at genvinde vores image, kan vi genvinde vores evne til at forandre verden til det bedre. Hvad angår det økonomiske, så har vi rigeligt råd til at betale en krone til udviklingshjælp, hver gang vi bruger hundrede kroner. Alt andet ville være et tegn på menneskelig fattigdom midt i en tid med hidtil uset velstand.

Med hensyn til den direkte anvendelse af dansk bistand, så er det en stor diskussion værdig. Socialdemokraterne er da også meget vel klar over, at den nuværende regering kan have andre

"når man hører, at regeringen anvender bistanden til alle mulige formål, der ikke er direkte fattigdomsbekæmpende, så er det meget trist"

"Vi skal føre en udviklingsbistand, som centrerer sig om, hvordan vi bedst opnår det enkelte menneskes rettigheder"

"det [...] er svært at forestille sig, at regeringens finanslovsforslag vil indeholde en markant styrkelse af aidsbekæmpelsen"

ideer og syn på, hvad der er god bistand end vi selv har. Men, når man hører, at regeringen anvender bistanden til alle mulige formål, der ikke er direkte fattigdomsbekæmpende, så er det meget trist. Klimaaftaler der gavner Danmark, eksportaftaler der gavner dansk erhvervsliv, gældsslettelse af gæld, der alligevel aldrig vil blive indfriet, er alle sager, der ikke kan betegnes som udviklingsbistand. Det er sager, der giver indtrykket af, at regeringen reelt ikke har den store vilje til at afhjælpe fattigdommen i den tredje verden.

En socialdemokratisk udviklingsbistand ville tage udgangspunkt i det enkelte menneske og dets rettighed til basale goder som rent vand, politisk frihed, sygdomsbekæmpelse, uddannelse osv. Vi skal føre en udviklingsbistand, som centrerer sig om, hvordan vi bedst opnår det enkelte menneskes rettigheder frem for at tilgodese staters rettigheder.

Et meget nyttigt redskab til en sådan udviklingspolitik er FN's 2015 mål. Det er otte punkter, der beskriver en række mål, der skal opnås inden 2015. Og det er konkrete mål, som vi har midlerne og den rette viden til at opfylde. En socialdemokratisk udviklingsbistand vil være opdelt i lige dele bilateral og multilateral bistand alt efter hvad der virker bedst, men hele tiden med målet for øje: Hvordan vi sikrer det enkelte menneske en bedre verden.

Er bekæmpelse af aids en dansk topprioritet?

Af Morten Emil Hansen, IBIS

I sidste uge diskuterede Folketingets partier et forslag fra Socialdemokraterne om at øge Danmarks bekæmpelse af aids med 1 mia. kr. fra 2006-2009. Regeringen kunne ikke umiddelbart love opbakning til forslaget, selvom udviklingsminister Ulla Tørnæs allerede har lovet, at Danmarks indsats bliver styrket i forbindelse med den kommende finanslov. Men da halvdelen af næste års bistandsstigning allerede er afsat til gældsregering, er det umiddelbart svært at forestille sig, at regeringens finanslovsforslag vil indeholde en markant styrkelse af aidsbekæmpelsen.

Det er til trods for, at statsminister Anders Fogh Rasmussen ved adskillige lejligheder har fremhævet, at bekæmpelse af aids skal være den absolutte topprioritet i dansk udviklingsbistand, og at aids-indsatsen er blevet styrket i de senere år. Men ifølge en ny rapport fra Humor mod Aids brugte Danmark sidste år 615 millioner kroner på bekæmpelse af aids - en stigning på omkring 10 procent siden 2002. I samme periode steg den globale finan-

Danmarks hiv/aids-indsats [...] er langt fra en dansk topprioritet."

"Konsekvensen er, at ingen har det fulde overblik over den danske hiv/aids-indsats, og om den danske regering lever op til sine løfter."

"Hvert eneste år i de næste to årtier vil Finansministeriet få tilført midler fra den danske udviklingsbistand."

"Gældseftergivelse er naturligvis et vigtigt [...] element i global fattigdomsbekæmpelse. Men det er helt uholdbart, når pengene bruges til eftergivelse af eksportkreditter"

siering til hiv/aids-bekæmpelse med næsten 500 procent! Samtidig udgør Danmarks støtte til hiv/aids-bekæmpelse en mindre andel af dansk bistand end f.eks. infrastruktur eller støtte til produktive sektorer. Og set i dette lys er Danmarks hiv/aids-indsats langt fra en dansk topprioritet.

Samtidig viser rapporten, at der mangler gennemsigthed i den danske aids-indsats, hvilket gør det umuligt at vurdere, om regeringen reelt har øget indsatsen – både den samlede indsats og særlige indsatsområder, f.eks. forældreløse, unge og kvinder. Danmark har ikke et selvstændigt rapporteringssystem for hiv/aids, og den danske rapportering til OECD er særdeles mangelfuld idet der hverken skelnes mellem forskellige målgrupper eller indsatsområder. Konsekvensen er, at ingen har det fulde overblik over den danske hiv/aids-indsats, og om den danske regering lever op til sine løfter.

Organisationerne bag Humor mod Aids, IBIS, Folkekirkens Nødhjælp og AIDS-Fondet, opfordrer Folketinget til at fordoble den danske aids-indsats.

Gældseftergivelsen udhuler bistanden

Af Morten Emil Hansen, IBIS

Hvert eneste år i de næste to årtier vil Finansministeriet få tilført midler fra den danske udviklingsbistand. Det er konsekvensen, når en række afrikanske lande får eftergivet deres gæld på ca. 6 mia. kroner til Danmark. Men selvom regeringen har besluttet, at udgiften til gældseftergivelse ikke må udgøre mere end 300 mio. kr. i 2007, svarer den samlede gældseftergivelse stadig til næsten to års dansk bilateral udviklingsbistand til Afrika.

Samme problem gør sig desværre gældende i EU, hvor omkring 1/4 af udviklingsbistanden afsættes til gældseftergivelse. Dermed tilføres der i praksis kun begrænsede nye midler til fattigdomsbekæmpelse i verdens fattigste lande til trods for sidste års historiske EU-beslutning om at hæve udviklingsbistanden. Ifølge de seneste OECD-statistikker brugte EU landene 11.8 mia. EURO på gældseftergivelse i 2005 - heraf gik 9.2 mia. EURO til eftergivelse af eksportkreditgæld til Irak og Nigeria.

Gældseftergivelse er naturligvis et vigtigt og nødvendigt element i global fattigdomsbekæmpelse. Men det er helt uholdbart, når pengene bruges til eftergivelse af eksportkreditter, som for mange år siden blev givet som eksportfremme til danske virksomheder uden hensyn til fattigdomsbekæmpelse og under pe-

"På FN-konferencen [...] i 2002 lovede verdens rigeste lande, at gældseftergivelse ikke måtte belaste udviklingsbistanden"

rioder med militær- og diktatorregimer, som ikke har prioriteret social og økonomisk udvikling for deres befolkning. Der burde for længst være slået en rød streg over denne gæld, som hverken er politisk og etisk forsvarlig.

På FN-konferencen om "Finansiering af Udvikling" i 2002 lovede verdens rigeste lande, at gældseftergivelse ikke måtte belaste udviklingsbistanden og derfor ikke skulle medregnes i den normale udviklingsbistand. Norge lever som det eneste land op til løftet. Danmark burde derfor gå i spidsen med de øvrige nordiske lande om en ny global praksis for gældseftergivelse, som sikrer at verdens fattigste tilføres nye og additionelle ressourcer. Det skylder vi verdens fattigste.

WTO-deadline skredet – kæmpe kollektiv fejltagelse

Af John Nordbo, 92-gruppen

"WTO's medlemslande gav [...] hinanden håndslag på, at der skulle opnås enighed om nye regler for handlen med landbrugsvarer og industrivarer"

WTO's medlemslande gav før jul hinanden håndslag på, at der skulle opnås enighed om nye regler for handlen med landbrugsvarer og industrivarer inden udgangen af april måned. Landene skulle altså blive enige om, hvor meget toldsatterne skal reduceres, og hvor stor en del af landbrugsstøtten, der skal væk.

I marts advarede WTO's generaldirektør landene om, at det ville være en "kæmpe kollektiv fejltagelse", hvis fristen ikke blev overholdt. Pascal Lamy foreslog, at der blev organiseret et møde på ministerniveau med henblik på at afslutte forhandlingerne.

Lamys advarsel og initiativ var imidlertid ikke tilstrækkeligt. Der blev ingen nye aftale. Tværtimod. I den forgangne måned lykkedes det faktisk på nogle områder af forhandlingerne at grave endnu dybere grøfter landene imellem.

"Der blev ingen nye aftale. Tværtimod. [...] det [...] lykkedes faktisk på nogle områder af forhandlingerne at grave endnu dybere grøfter"

I en vis forstand er der intet nyt under solen. Den overskredne tidsfrist føjer sig til en allerede meget lang liste over deadlines, som er ignoreret i WTO-forhandlingerne. Alligevel er situationen mere alvorlig end tidligere, for landene i WTO har sat sig som mål at afslutte hele runden af handelsforhandlinger i år. Det er svært at forestille sig, at det kan nås, hvis ikke forhandlingerne på landbrugsområdet, som er nøglespørgsmålet for de fleste af WTO's medlemslande, snart falder på plads.

EU har på den seneste søgt at skyde skylden for de manglende fremskridt i forhandlingerne på USA, der beskyldes for at stille urealistiske krav. Et hastigt blik på EU's egne forslag og krav (se den følgende artikel) peger imidlertid i retning af en anden kon-

*“EU skal tage sig
gevaldigt sammen
og forbedre sit til-
bud i landbrugsfor-
handlingerne,”*

*“EU’s metode går i
al sin enkelhed ud
på at stille ublu
krav til gengæld for
enhver minimal
indrømmelse på
landbrugsområ-
det,”*

*“EU stiller [...] krav
til u-landene om,
at de skal reducere
deres toldsats for
industrivarer med
udgangspunkt i de
aktuelt gældende
toldsats for – ikke de
tilladte”*

*“budskabet er ved
at sive ind: EU
giver ikke ved
dørene.”*

klusion: EU skal tage sig gevaldigt sammen og forbedre sit tilbud i landbrugsforhandlingerne, hvis man for alvor vil have et resultat af forhandlingerne.

Blandt iagttagere er det en udbredt antagelse, at landene har en sidste frist til at opnå enighed, inden sommerferien starter 1. august. Lykkes det ikke, så vil der reelt gå flere år, før forhandlingsrunden kan afsluttes, og det multilaterale handelssystem vil tabe troværdighed.

WTO: EU er optimister

Af John Nordbo, 92-gruppen

I den seneste tid er EU’s handelsforhandlere begyndt at optræde med større selvsikkerhed og optimisme. De er ikke længere under så massivt pres, som de var forud for WTO’s ministerkonference i Hong Kong sidste år. Langsomt, men sikkert er det nemlig lykkedes for EU at trække ambitionsniveauet ud af forhandlingerne – og dermed mindskes risikoen for, at EU må reformere sin landbrugspolitik.

EU’s metode går i al sin enkelhed ud på at stille ublu krav til gengæld for enhver minimal indrømmelse på landbrugsområdet, og at gentage sine krav igen og igen. Til sidst vil det stå klart for de øvrige lande, at de ikke kommer nogle vegne. De vil være møre og taknemmelige for blot at få lidt. Det er sådan USA plejer at vise sin globale “ansvarlighed” i internationale forhandlinger.

EU ønsker eksempelvis, at u-landenes maksimale toldsats for industrivarer skal være på 15%. På landbrugsområdet tilbyder man at holde sine egne toldsats for under 100%. EU stiller også krav til u-landene om, at de skal reducere deres toldsats for industrivarer med udgangspunkt i de aktuelt gældende toldsats for – ikke de tilladte ifølge WTO-aftalerne. U-lande som Brasilien og Indien opkræver således i dag told efter satser, som ligger betydeligt under de staser, de ellers har lov til at anvende.

Men når det gælder landbrugsområdet, så er EU af den opfattelse, at landbrugsstøtten ikke skal reduceres fra det aktuelle niveau. Man skal blot sænke det tilladte niveau. Effekten vil være, at EU slet ikke behøver gøre mere ved sin landbrugsstøtte.

Det er klart, at EU ikke vil ende med at få de øvrige lande til at acceptere alle kravene, men budskabet er ved at sive ind: EU giver ikke ved dørene. Derfor letter presset – det vil snart være op til de øvrige lande at finde ud af, om de trods alt vil indkas-

sere de få indrømmelser, som EU er rede til at give. EU er sådan set lige glade.

Skal vi finde os i handel med ulovligt træ?

Af Tove Maria Ryding, Nepenthes

"Endnu en dansk virksomhed [...] er snuppet i handel med ulovligt regnskovstræ."

"Flere fremsynede virksomheder er allerede gået over til kun at forhandle tømmer, som er FSC-mærket, [...] Disse forhandlere betaler en høj pris for politikernes manglende indgriben,"

"Endnu engang [...] bydes foråret velkommen i Danmark med nye slagtilbud på havemøbler af tropisk træ af ukendt oprindelse."

Så blev endnu en dansk virksomhed snuppet i handel med ulovligt regnskovstræ. Denne gang afslørede NGO'en Environmental Investigation Agency (EIA) virksomheden Junckers, der var involveret i handel med ulovligt træ fra Indonesien. Også virksomhederne DLH samt DT Group, som står bag butikskæden Silvan, er tidligere blevet opdaget i lignende situationer. Og det er kun toppen af isbjerget. Alt i alt siger vurderingerne, at cirka 50 % af det tømmer, der importeres til EU, er fremskaffet i strid med lovgivningen i oprindelseslandet.

Men hvordan kan det få lov til at fortsætte? I øjeblikket diskuterer Folketinget et forslag fra SF om at forbyde import og salg af tropisk træ, som ikke ledsages af dokumentation for lovlighed. Altså et dansk forbud mod handel med ulovligt tømmer.

En samlet opposition støtter forslaget, som imidlertid ikke får støtte fra Venstre og Konservative, og Dansk Folkeparti er fortsat i tvivl. Men hvilke interesser vil Venstre og Konservative beskytte ved at stemme nej til forslaget? De økonomiske interesser? Nej! Venstre og Konservative beskytter kun den del af de danske virksomheder, som udgør den store tunge bagtrop, når det kommer til handel med tropisk træ. Flere fremsynede virksomheder er allerede gået over til kun at forhandle tømmer, som er FSC-mærket, og dermed med garanti både er lovligt og desuden bæredygtigt produceret. Disse forhandlere betaler en høj pris for politikernes manglende indgriben, eftersom den ulovlige handel skaber kunstigt lave priser på tropisk træ, og dermed gør det vanskeligt at leve af en bæredygtig handel.

De danske politikere, miljøorganisationer og mange virksomheder er enige om, at EU burde gøre meget mere for at standse importen af ulovligt træ. Problemet er bare, at den løsning har meget lange udsigter. Og imens EU Kommissionen sidder i tænkeboks, bydes foråret endnu engang velkommen i Danmark med nye slagtilbud på havemøbler af tropisk træ af ukendt oprindelse.

Tømmergigant indklaget for OECD

Af Martin Futtrup, Nepenthes

"For selv om det er i strid med DLH's idealer at anvende tvangsarbejde og fælde træ ulovligt, er det tilsyneladende ikke i strid med deres idealer at modtage tømmer fra forhandlere som gør det."

"Det danske kontaktpunkt for OECD skal[...] tage stilling til, hvorvidt det er etisk uforsvarligt, at DLH har aftaget tømmer fra krigsforbrydere"

"Forslaget om at [...] DLH skal sikre, at alt deres træ er lovligt i år 2010. [...] blev nedstemt"

Er det etisk ansvarligt at anvende tvangsarbejde? Er det i orden at fælde tømmer ulovligt og ødelægge regnskovene? Er det retfærdigt at stjæle ressourcer fra fattige ulande? Dette er spørgsmål som de fleste mennesker uden tøven vil svare nej til.

En stor virksomhed som trækoncernen Dalhoff Larsen & Horne-man A/S (DLH) vil også besvare disse spørgsmål med et stort og rungende nej! DLH er efter eget udsagn en miljøbevidst virksomhed med en grøn og social profil. At gøre denne profil gældende for leverandørerne er desværre en mere vanskelig sag for DLH. For selv om det er i strid med DLH's idealer at anvende tvangsarbejde og fælde træ ulovligt, er det tilsyneladende ikke i strid med deres idealer at modtage tømmer fra forhandlere som gør det. Blandt andet derfor har Nepenthes valgt at indklage DLH for OECD for brud på OECD's retningslinier for multinationale virksomheder.

OECD's retningslinier er et etisk regelsæt, der fastsætter nogle normer som multinationale virksomheder bør overholde. Omfattet af retningslinierne er blandt andet miljøhensyn, bekæmpelse af bestikkelse og beskyttelse af menneskerettighederne. Det danske kontaktpunkt for OECD skal blandt andet tage stilling til, hvorvidt det er etisk uforsvarligt, at DLH har aftaget tømmer fra krigsforbrydere og tømmerstjæle. Kontaktpunktet foretager en undersøgelse baseret på Nepenthes klage, og derefter vil man forsøge at skabe dialog mellem Nepenthes og DLH. Såfremt Nepenthes og DLH ikke når til enighed vil kontaktpunktet vurdere, hvorvidt DLH har overtrådt retningslinierne.

Klagen har dog ikke påvirket DLH's indkøbspolitik. Så sent som den 19. april 2006 fremsatte Nepenthes et forslag på DLH's generalforsamling om, at DLH skal sikre, at alt deres træ er lovligt i år 2010. Forslaget blev på bestyrelsens anbefaling nedstemt, og bestyrelsen begrundede sin modstand imod forslaget med, at det nok vil tage "lidt længere tid" end frem til år 2010 inden DLH's træ med garanti er lovligt.

Sammenhængen mellem miljø og fattigdom – stadig overset i EU

Af Troels Dam Christensen, WWF Verdensnaturfonden

Degraderingen af natur og miljø truer i dag den nødvendige udvikling i verdens udviklingslande. Det er en af hovedkonklusio-

"Vil man skabe udvikling for de fattige, er det derfor nødvendigt at tænke miljøhensyn ind i udviklingsplanerne."

"Den erkendelse ser dog desværre ikke rigtig ud til at være trængt igennem i EU."

"EU [...] må leve op til sine egne hensigtserklæringer om [...] at indtænke sammenhængen mellem miljø og fattigdom."

nerne fra FN's store "Millennium Ecosystem Assessment". Og det er især de fattigste, det går ud over. Vil man skabe udvikling for de fattige, er det derfor nødvendigt at tænke miljøhensyn ind i udviklingsplanerne.

Den erkendelse ser dog desværre ikke rigtig ud til at være trængt igennem i EU. WWF og andre har de senere år dokumenteret, hvordan miljøhensyn kun i meget begrænset omfang indtænkes i EU's udviklingsbistand. Et fåtal af EU's landestrategier har inkluderet de nødvendige miljøanalyser, og miljøhensyn spiller ikke nogen stor rolle i de endelige programmer.

På det seneste har der dog været tegn på, at EU Kommissionen erkender problemet. Derfor var det også ret skuffende at høre generaldirektøren for EU's udviklingssamarbejde Koos Richelle udtale sig om emnet på et møde i Danida den 25. april. Direkte adspurgt var hans svar, at EU jo ikke kan tage sig af alle emner og hensyn, og at miljø dog også indgår som sektor i nogle lande. Altså ikke den store forståelse for den tætte sammenhæng mellem miljø og udvikling.

EU er en af verdens største donorer af udviklingsbistand, og over de næste år vil bistanden kanaliseret gennem EU vokse kraftigt. En stor del af denne bistand vil blive givet som direkte budget-støtte til udviklingslandene, altså uden megen styring fra EU's side. Når dertil lægges en relativt begrænset kapacitet i EU til at forvalte bistanden, er der risiko for, at det udvikler sig til et endnu større kvalitetsproblem for EU's bistand, til fare for miljøet og de fattigste.

Det kan hverken vi eller verdens fattige leve med. Derfor må EU leve op til sine egne hensigtserklæringer om fuldt ud at indtænke sammenhængen mellem miljø og fattigdom. Og den danske regering har en vigtig opgave og ansvar for, at presse på for at dette sker.

Invester i økosystemer – det kan betale sig

Af Elisabeth Klørboe, WWF Verdensnaturfonden

"Det kan betale sig økonomisk for erhvervslivet at investere i økosystemernes serviceydelser."

Det kan betale sig økonomisk for erhvervslivet at investere i økosystemernes serviceydelser. Det fastslog COOP Norden og Nepenthes med eksempel i deres erfaringer med FSC-producerede trævarer i Honduras og det amerikanske firma MARS Inc. med deres erfaringer fra kakaoproduktion i Vestafrika ved en konference om økosystemer og fattigdomsbekæmpelse. Konferencen den 26. april var arrangeret af Udenrigsministeriet

og World Conservation Union (IUCN) og tog udgangspunkt i FN's Millennium Ecosystem Assessment (MEA) - et omfattende studie fortaget af 1.300 forskere og videnskabsfolk fra 2000 til 2005.

"Vejen frem er bl.a. at prissætte og betale for økosystemernes serviceydelser. [...] hvis vi skal gøre os forhåbninger om, at forbedre miljøets tilstand på kloden"

Eksemplerne fra COOP Norden og Mars Inc. ligger i forlængelse af MEA studiets budskab om, at erhvervssektoren er ved at indse, at produktions- og forbrugsfesten har talte dage med mindre også den økonomiske sektor bidrager til beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversiteten. Vejen frem er bl.a. at prissætte og betale for økosystemernes serviceydelser. Det skal kunne betale sig økonomisk at investere i disse – både for erhvervslivet og for de fattige befolkningsgrupper – hvis vi skal gøre os forhåbninger om, at forbedre miljøets tilstand på kloden.

"Verdenssamfundets opgave er nu, at finde konkrete løsninger på, hvordan vi kan overleve de næste 100 år med en sund natur"

MEA peger også på andre væsentlige elementer til at bekæmpe verdens fattigdom og naturens forfald. Det skal være slut med at isolere miljøspørgsmål i miljøsektoren – debatten skal bredes ud i samfundet. Bæredygtig udvikling, miljø og fattigdomsbekæmpelse skal integreres på alle niveauer i samfundet. Sociale og kulturelle aspekter skal inddrages i analyser og løsningsforslag og regering, civilsamfund og erhvervslivet skal arbejde tættere sammen. Miljøorganisationer skal kunne tilbyde kreative forslag udarbejdet på et tværfagligt og multidisciplinært grundlag.

Verdenssamfundets opgave er nu, at finde konkrete løsninger på, hvordan vi kan overleve de næste 100 år med en sund natur, sagde IUCN's generalsekretær. Der er lagt op til at fortsætte diskussionen i brede kredse på tværs af interesser, sektorer og faglige skel.

MEA vil bl.a. blive diskuteret på det 26. Årsmøde i IAIA (International Association for Impact Assessment) i Stavanger, Norge d. 23-26.maj 2006. Se under "theme forums and concurrent sessions" på nedenstående link:

http://www.iaia.org/Non_Members/Conference/IAIA06/Conf_main_page/index.html#

ARRANGEMENTER

VERDENS MAD – KVINDERS RET

Fest- og debatarrangement den 8. maj, kl. 16-20.00.
Rosenørns Alle 12. 5.sal, Kbh. V. Debat om kvinders rettigheder, mad & handel i en globaliseret verden – præsenteret af Ka-

trine Klinken, kok, Oprør fra Maven, Jette Lyhne, journalist og forfatter til bogen "Caribiens kvinder handler" og Janice G. Førde, forkvinde, Kvindernes U-landsudvalg. Tilmelding senest 4. maj kulu@kulu.dk eller 33 15 78 70. Program se www.kulu.dk

ALLE TALER OM VEJRET - VIL DU GØRE NOGET VED DET?

Lørdag den 20. maj. Energitjenesten Midt Øst c/o Miljøteam Århus, Bautavej. Pris: Kr. 250,- (rabat til medlemmer)

Har du lyst til at være med til at fastlægge Energibevægelsens strategi for de kommende år, så tilmeld dig allerede nu - og senest den 2. maj - til 9 timers intensiv minicamp. Du kan få en folder med udførligt program hos OVE på tlf: 8676 0444.

FESTAFTEN MED MAD & MUSIK PÅ SYDFYN

Sommer-danse-koncert med SP-JUST-FROST

Lørdag d. 10. juni 2006 på Ollerup Friskole, Egensevej 1, Ollerup, 5762 Vester Skerninge. Øko-net indbyder til New Orleans inspireret festaften. Festtalen bliver afholdt af Jens Galschiøt, der også opstiller Balanceakten på festpladsen, der er skabt som et internationalt symbol for FN's tiår for Uddannelse for Bæredygtig Udvikling.

Yderligere oplysninger findes på: www.eco-net.dk

ØKO-KALENDEREN PÅ ØKO-INFO bringer nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet: www.eco-info.dk

REDAKTION

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af John Nordbo, 92-gruppen og Constance Hegner, WWF Verdensnaturfonden.

Tidligere numre kan ses på www.92grp.dk

Såfremt nyhedsbrevet ønskes afmeldt, sendes mail til c.hegner@wwf.dk